

## Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

## в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.  
на пів року . . . . . 10 кор.  
на чверть року . . . . . 5 кор.  
на місяць . . . . . 1-70 кор.

## За границею:

на цілий рік . . . . . 16 рублів  
або 36 франків  
на пів року . . . . . 8 рублів  
або 18 франків  
Поодинокі члени по 16 сот.

# РУСЛАНА

«Вирвеш ми очи і душу ми не веш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаві вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

## Хто ятрить, хто напастує?

(X) Підчас останньої соймової сесії можна було з уст польських послів почути жалі, що руска суспільність палає ненавистю до всего, що польске, що між обома народами в краю настало значне заострене відносин, а до того причинає ся головно руске дневникарство. Посол Барвіньский вказав справедливо в своїй бюджетовій промові на те, що руске дневникарство лише відповідає на докори польських визиваючих дневників, що іменно польські дневники, між котрими первенство треба признати Dziennik-ови polsk-ому, ятрять і напастують, а се веде до щораз більшого раз'ярєня, до щораз більшого заострення межинародних відносин в краю. Хто слідить бачно за напрямом польського дневникарства, почавши від більших дневників, а скінчивши на покутних листках, яких тепер намножило ся без кінця, той бачить, що nulla dies sine linea, нема майже числа, щоби польській суспільности не впоювано культуртрегерської місії на Руси, щоби не висловлювано ся з наругою і загорілостю про Русинів, п'януючи їх прямо гайдамаками, а накручуванєм і перекручуванєм фактів впоює ся ненависть до рускої суспільности, ненависть она справді посягала на права і національний стан посіданя Поляків, ненависть справді Русини забирали ся «виперти Поляків за Сян»!

Перед нами тепер знов голоси двох дневників про руску справу і то дневників, які можна вважати міродайними серед польської суспільности — се статі «Polityka sejmowa ruskich stronnictw» в 183 ч. Gazet-i Narodow-oi і «Możliwość zgody» в 353 ч. Słowa polsk-ogo. Słowo polskie є виразом вшехпольських змагань і широким розповсюдженєм захоплює широкі верстви польської суспільности і надає їм настрій, а Gazeta Narodowa так в очах рускої як і польської суспільности а навіть у віденських політичних кругах уходить яко прибічний орган намісника, і статі в ній поміщені мають тимбільшу вагу і вплив на польську суспільність. Вправді можна було чути, або читати поясненя, що не всі статі в Gazet-i Nar. є інспіровані, однак се річи не змінє, позаяк загал не знає, котрі статі є інспіровані, а котрі — ні, а бере все, що там появляє ся, яко вираз поглядів, змагань і намірів начальника краю.

Якжеж оцінює Gazeta Nar. в наведеній статі соймову політику руских послів в останній сесії, як опреділяє руску справу? Сей півурядовий дневник признає насамперед, що руска справа не сходить з дньовного порядку галицького сойму, бо се їй не може бути по думці його інакше, але бажаючи опреділити одним словом характер, як ся справа виступала тепер в соймових розправах, немає на се иньшого вислову як: гайдамацтво. Доси се було майже монополєм Dziennik-a polsk-ого день в день всяку прояву руского змаганя і житя п'ятувати гайдамацтвом, доси відношено сю назву до поодиноких осіб або верств рускої суспільности, нині півурядовий дневник

соймові розправи про руску справу, значить, промови загалом всіх руских послів, які можна провирити після стенографічних записок, нап'ятував гайдамацтвом, цілу їх тактику і всі їх змаганя назнаменував червоним пятном гайдамаччини.

Не будемо вдавати ся в розправу з виводами Gazet-i Nar. про генезу москвофільства в Галичині, якого духовним вінцем она хибно вважає митрополита Яхпмича, ані також з виводами про генезу і змаганя народоців.

Се тема для основної студії, а не одної статі дневникарської, а ми зараз в першій річнику нашого дневника в цілій серії статей, ба і опісля обговорили широко на основі жерел і оповіщуваних автентичних документів і переписок а також з нагоди монографії Лозиньского про гр. Голуховского генезу москвофільства, його змаганя і ціли, способи прямованя до тої ціли, а так само і генезу, розвиток і напрями народоців. Ми вказували також на те, як урядові круги галицькі і віденські мимо всего того обертали ся в баламутних поглядах, а навіть за намісникованя Потоцького і Залеского посполубовали москвофільській кліці нібито консервативній і поважну, так як й тепер Gazeta Narodowa очевидно не сама собі виссала з пальця такой погляд, що москвофіли то żywiol konserwatywny, „staroruski“, що має w swoich szeregach zdolnych i doświadczonych w życiu publicznem ludzi, що має starszych i poważnych ludzi w swoim sztabie.

Ми звернемо ся прямо до оціненя діяльности руских послів в минувшій сесії соймовій і провиримо, чи справді мала право і чи мала яку небудь основу Gazeta Narodowa назвати се гайдамацтвом.

(Далше буде).

## Нагінка на Русинів.

В польських часописях появляє ся в послідних часах тільки голосів про Русинів, що не то відповідати, але і регіструвати їх нестало би місця в скромних рамах нашого дневника. Та оно і ні нащо би придало ся. Перекопати їх не переконеш, бо се було би против їх інтересу, а відповідати на більшу часть тих скрайне глупих або підлих видумок можна хіба здвигненєм плечій.

З тої дикої оргії ненависти і злости, хочемо тут подати лише найхарактеристичнійші відзиви, заміщені на чільних місцях поважних дневників.

Gazeta narodowa називає політику соймову руских сторонництв прямо: гайдамацтвом. Старає ся схарактеризувати ті сторонництва і кладе їм всім за спільну основу; ненависть до Ляхів. Відтак каже про послів: «Тринайцятка послів, які становлять соймовий клуб руский, є зложена, як відомо з людей, приналежних до ріжних руских сторонництв — почавши від уміркованих і найуміркованійших скінчивши на найскрайнійших радикалах. Майже кождий з руских послів зачисляє себе до иньшої відтинки. А мимо того всі дають ся теоризувати тому, який ані талантом, ані інтелі-

генциєю, ані політичним досвідом не відзначає ся, але всіх перевисшує силою сліпої, фанатичної зависти до Поляків. Се є іменно отець Богачевский. Є се тип гайдамаки в рясі, яких цілі ряди видав львівський семінар в новійших часах, чоловік тісного ума і тісного серця, не сягаючий багато дальше взором, як поза купку своєї парохіяльної церкви і границь свого деканату, але перенятий цілою душею безграничною завистю до Поляків, яка виповнює его цілу духову істоту. Поза тим умним учтем нема для него иньших провідних ідеалів в публичнім житю, нема для него політики. Иньші люди щось люблять, до чогось привязують ся. Такі Богачевські знають лише одну любов, один ідеал: безглядну, завзяту, неблагану ненависть до Ляха. На цілий світ глядять лише через се одно шкло через ціле житє. Хто обсервував уважнійше, — каже дальше бистроумний психолог — гру фізіогномії о. Богачевского, як він що хвилі червонів ся і мінив ся, як ему очи блискали безграничною завистю, як его стереотипний усміх, що блукає ся у него безнастанно на лиці, змінєв ся в блискучий вираз завзятої злости, сей зрозумів его гіпноізуючий вплив на своїх клубових товаришів, призначених до сліпого кермованя ся учтем зависти до Поляків. О. Богачевский не розуміє, тільки кермує ся інстинктивно сею завистю. А скоро в силі зависти перевисшує всіх, тому товариші зривали ся і робили ріжні необчислені демонстрації, коли в о. Богачевским кров закипіла.

Ось як представляє старенька Narodówka, якій вже прецінь час прийти до розуму, руского діяча і всіх руских послів. В тім згляді відсилаємо читателів до нашої вступної статі. Але запитаєм тут лише, чи пр. пос. Целецького, який справді говорив з їдкою ненавистю і обиджаючою згирдливостю супроти Русинів, між якими живе з вітця і діда, — чи котра руска часопись обезобразила хотьби сего Целецького так, як се зробила Narodówka з о. Богачевским? Таж такі люди, як се змаловала Narodówka, не сидять на посольським кріслі і не носять священних риз, але витирають кути криміналу, або їх одівають в кафтан безпечности... І хтож тут провокує, ширить ненависть і утрудняє пожитє обох народів публікуючи замість фактів і річевих виводів такі безглузді нісенітницї, противні всякій логіці і психології?

Найліпшою відповідію буде зараз навести «Dziennik polski» з его ельокубраціями про «strejki rolne», які прецінь, як самі демократичнійші польські дневники признають, є лише природним вислідом довголітнього, нелюдского визиску дворами праці рільного робітника. Отже сей русинодійний орган твердить, що страйк організували всі руско-народні товариства, як навіть «Просвіта» і тов. ім. Шевченка і що «у Львові українці» перехвалюють ся, що не лише вібухне загальний страйк, але і панські двори підуть з димом. Один з них оповідав, що буде так само зі щурами, що було на Україні... Коли страйки не прибрали ще дуже широких розмірів і не викликали грізних забурень, то тому, що хлони ще не цілком зрадикалізовані і що москвофільська партія, яко консервативна, противділає агітації українців у своїх часописях і через своїх членів на провінції. Організація страйків є одною з точок програми української партії: «Русь-Україна без хлопа і без пана», що стремить до сего, аби цілком виперти польських дідичів з рускої части Галичини. Виконанє сеї





**Рим, 21. липня.** Король Віктор Імануїл прибав вчора до Раконіги.

**Занзібар, 21. липня.** Оголошено султаном Саїда-Алі, сина помершого султана. Державою буде управляти аж до часу повнолітності султана президент кабінету Роґере.

## Конкурси.

В бурсі, удержуваній станиславівською філією «Руского Товариства педагогічного» найде поміщене в році шкільнім 1902/3. 30 учеників рускої народности, учащих до шкіл публичних в Станиславові. Принятї дістануть в бурсі мешканє, харч, опал, світло і належитий догляд, натомість кожний з них мусить мати 1 подушку, 1 ковдру або коцик, 6 пар біля, 6 хустин до носа, 6 пар шкарпюток або онучок, 2 пішewки 2 простирала на сінник а 2 під ковдру, 2 пари чобіт або черевиків, відповідну одіж і книжки. — Оплата вносить 16 до 24 К місячно платних з гори готівкою. Крім того кожний ученик пла-

тить 2 К на рік за зужитє інвентаря і 1 К місячно за пранє біля.

Поданє о принятє треба внести найдалше до 15. н. с. серпня с. р. до виділу філії «Руского Товариства педагогічного» в Станиславові на руки п. Прокопа Рибчука, професора гімназії в Станиславові, ул. Пелеша ч. 24. До поданя треба долучити: 1) послідне свідоцтво шкільне, 2) свідоцтво хрещеня, 3) декларацію що-до висоти місячної оплати. Петент має виказати ся, що єсть членом «Руского Товариства педагогічного» або вступити в члени, надсилаючи вписове 1 К і річну вкладку 1 К. Первенство в принятю будуть мати вихованці бурси з попередного шкільного року, що мали перший степен і не залягають з оплатою. Опізненних подань не углядити ся.

На відповідь треба долучити до поданя карту кореспонденційну за 5 с.

В Станиславові в липні 1902.  
Виділ станиславівської філії «Руского Товариства педагогічного».

Товариство «Шкільна Поміч в Коломні» пошукує від 1. вересня с. р. головного настоятеля до свого Інститута. Обовязки настоятеля суть: а) моральне доване ведене і надзир над конвікторами, за що він перед Виділом Товариства відповідає і від Виділу одержує інструкції; б) весь час, коли конвіктори дома, перебувати з ними.

За свій труд дістає настоятель мешканє, харч і пранє в Інституті і 20 К місячно; надто вільно єму уділяти лекцій конвікторам за окремою винагородою. Угода обовязує цілий рік шкільний, вільно однак з кінцем першого курсу уступити за попередним двомісячним вповідженем. Подавати ся можуть абітурієнти гімназійні і академики до першої половини ферій (15. серпня) с. р. на руки голови.

Від Виділу тов. «Шкільна Поміч в Коломні».  
Коломия дня 4. липня 1902.  
С. Недільський Іван Білик  
голова писар.

**COLOSSEUM Ernesta Thorna**

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна  
Найславнїша програма!  
від 1. до 16. липня 1902.

При співучасті військової музики 80. п. п.

- 1) Марш.
- 2) Увертура.
- 3) Les 4 Colbergs, молоденські артисти.
- 4) The Romeo, японський акт фастастичний з групою какаду.
- 5) Сестри Marigold, англійські співачки і тансерки.
- 6) Albino & Lydia, гімнастика на електричній лірі.
- 7) Орхестра. Реклямограф.
- 8) Mira-Mare-Fontaine-Feerie, серпентиновий танець серед моря водограїв.
- 9) Музика.
- 10) Nadrage, комічний черевобесідник.
- 11) Братя Zetary, сальонові акробати.
- 12) Американський біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High-Life представленє. Билети вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

**Начерни**  
Олекси Кузьми  
I. том

можна набувати в Ставропільській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно опрavl. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше).

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень  
Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)  
є одним руским Товариством асекураційним.

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

# Дністер

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий . . . . .	386.402 кор. 83 сот.	} разом 645.383 кор. 59 сот.
Резерва премії . . . . .	205.227 " " "	
Резерва спеціальна . . . . .	6.000 " " "	
Фонд емеритальний . . . . .	47.753 " 76 " "	

«Дністер» обезпечє будинки як також збіжє і пашу против шкід огневих. Всі три В.П. Ординарїяти припоручили «Дністер» Всч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премії в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку в оплат — розділяє «Дністер» межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%.

Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвім і касах ощадности, бо каси ті приймають поліси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — кравківським Товаристві, а з провізії від тих обезпечень відступає «Дністер» часть на рускі добродійні цілі.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

**Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.**

(Приїзд і відїзд поданий шєли часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
		приходять о годнї				відходять о годнї	
		6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25		до Сучави, Жидачева, Кересмеє, Потутор	
		6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Чорткова	6:30	1 55	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
		6:50	з Брухович, шод. від 15. мая до 14. вер. вк.	6:43	2 09	" " " дв. Підзамче	
		7:45	з Янова	6:35		до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
		7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:30		до Кракова (Відня, Праги), Берлина	
		8:00	" " " на дв. головний	2:55		до Лавочного, Хирова, Калуша	
		8:10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:00		до Янова	
1.35		8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15		до Белзї, Сокаля, Любачова	
		8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:50		до Чернівців, Потутор	
		10:25	з Рашова, Любачова	10:30		до Тернополя, Потутор, дв. Піда.	
		11:55	з Станиславова (Кересмеє, Потутор)	10:40		" " " дв. гол.	
		1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	2 40	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята	
		1:23	з Янова	1:25		до Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділі і свята	
2:20			з Підволочиск, Копичинців на дв. Піда.	2:15		до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:35			" " " на дв. голов.	3:05		до Янова шоденно від 1. мая до 30. вер.	
		3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	3:15		до Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.	
		4:40	з Самбора, Стрия, Скольного (15-30/9)	3:26		до Рашева, Хирова, Любачова	
		5:11	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Піда.	3:30			
		5:35	" " " на дв. голов.				
1:45		5:40	з Чернівців, Іцкан				
		5:50	з Кракова				
НІЧ							
				12:45		до Станиславова, Жидачева	
				6:20		до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
				6:30		до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни	
				6:35		а від 16. вер. до 30. цвіт. 1903. щоденно	
				7:10		до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
12:15				8:16		до Сокаля і Рави рускої	
				8:25		до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	
				9:00		до Перемшля	
				9:20		до Підволочиск, Бродів гол. дворець	
				9:20		" " " дв. Підзамче	
8:40				10:05		до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
2:31				10:30		до Іцкан, Чорткова	
				11:00		до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
				11:10		до Підволочиск, Бродів дв. головний	
				11:32		до Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	
				4:15		з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	
				5:50		" " " на дворець головний	

**ЗАМІТКА:** Пору нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно європейський рїзнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє поясненє в справах велїзничих, продає билетї всякого рода і розкладї їзди.

**Контора виміни**  
ц. к. упр. гал. акц.

**Банку**  
**Гіпотечного**

2 купує і продає  
всякі  
папери цінні  
і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.